

Tampereen kokous onnistui pohjustamaan Lähi-idän rauhaa

Euromed-kokous: Yksimielinen loppuasiakirja on harvinainen saavutus

Leena Kymäläinen
Jenni Gästgivar, kuvat

Tampereen Euro-Välimeri-kokous antaa hyvän pohjan Lähi-idän rauhan rakentamiselle, iloitsi ulkoministeri Erkki Tuomioja odotettua pidemmäksi venyneiden neuvottelujen jälkeen.

Tampereelta lähti kotimatalle muitakin tyytyväisiä ministereitä, sillä Turkki-pettymyksen jälkeen itse Euromed-kokous onnistui yli odotusten. Ministerit saattoivat julkistaa yksimielisen loppuasiakirjan. Niin on käynyt vain kerran Euromed-kokousten historiassa, Luxemburgissa viime vuonna.

Loppuasiakirjassa, Tampereen päätelmissä, on yhteisesti sovittu teksti Lähi-idän tilanteesta. Jo se on melkoinen saavutus, sillä saman pöydän ääressä istuivat nyt kaikki osapuolet Israelista arabimaihin ja palestiinalaishallintoon.

– Ilmapiiri oli hyvin myönteinen. Meidän on nyt vain muutettava se konkreettiseksi toiminnaksi, Tuomioja sanoo.

EU:n korkean edustajan Javier Solanan säesti vieressä hymyssä suin. Hän oli erityisen tyytyväinen siihen, että tulitauko alueella on pitänyt.

Hän lupasi myös kaiken avun myös EU:lta, kun palestiinalaisten uusi hallitus pääsee aloittamaan.

Huomio laittoman siirtolaisuuden syihin

Vaikka Turkki ja Lähi-itä veivät leijonanosan Tampereen kokouksen huomiosta, myös varsinaisista Euromed-asiasta eli EU:n ja Välimeren maiden yhteistyöstä päästiin tiistaina puhumaan. Tuomioja kiitteli erityisesti niitä lukuisia ideoita ja aloitteita, joita puheenvuoroissa sinkoili.

Euromedin kokousjärjestys on sikäli poikkeuksellinen, että kukin maa saa käyttää vain yhden puheenvuoron. Niiden on siis keskityttävä siihen asiaan, joka on heidän mielestään kaikkein tärkein.

Aiheiden kirjo oli laaja laittomasta maahanmuutosta naisten aseman kohentamiseen ja terrorismin torjunnasta koulutuksen yhteistyöhön.

Tuomioja korosti, ettei laittoman maahanmuuton ratkaisu saa olla vain rajavalvontakysymys.

– Meidän on selvitettävä ne todelliset syyt, jotka johtavat laittoman maahanmuuttoon, mutta myös selvitettävä laillisen siirtolaisuuden edellytykset, Tuomioja huomautti.

Hänen mielestään esimerkiksi köyhyyden poistaminen ja olosuhteiden parantaminen siirtolaisten lähtömaissa on äärimmäisen tärkeää.

Hyvin menee. Tiistaina Erkki Tuomiojaa jo hymyilytti. Turkki-pettymyksen jälkeen varsinaisen Euromed-kokous onnistui yli odotusten.

Ranska ja Saksa eri mieltä Turkki-neuvottelujen jatkamisesta

Taivuttelija. Ranskan ulkoministeri Philippe Douste-Blazy haluaa jatkaa neuvotteluja Turkin kanssa.

Leena Kymäläinen

Kaksi suurta EU:n jäsenmaata, Saksa ja Ranska, ovat eri mieltä siitä, kannattaako jäsenyysneuvotteluja Turkin kanssa enää jatkaa.

Saksan liittokansleri Angela Merkel sanoi tiistaina, että näissä olosuhteissa ja näillä ehdoilla neuvottelujen jatkamiselle ei ole edellytyksiä.

Saksasta tulee EU:n puheenvuorot tammikuussa, kun Suomen kausi päättyy.

Ranskan ulkoministeri Philippe Douste-Blazy puolestaan kertoi tiistaina Tampereella olevansa eri mieltä.

Hän mielestään on erittäin tärkeää, ettei neuvotteluja Tur-

kin kanssa nyt katkaista.

– Keskusteluja on jatkettava sitä silmälläpitäen, että Turkki suostuu avaamaan lentokenttensä ja satamansa.

Turkki on estänyt yhden EU:n jäsenen, Kyproksen, laivoja ja lentokoneita pääsemästä alueelleen. Turkki ei suostunut myönnytyksiin myöskään Tampereella, vaan vaatii unionia ensin pitämään huolen, että Kyproksen turkilaisten pohjoisosan saarto puretaan.

Kenttien ja satamien avaaminen on ollut EU:n ehto Turkin jäsenyysneuvottelujen jatkamiselle. Komissio ja jäsenmaat joutuvat nyt pohtimaan, miten Turkin kanssa menetellään.

Näin jatketaan

■ Terrorismin torjunnassa kiinnitetään huomiota erityisesti median rooliin kiihokituksen estäjänä ja ihmisoikeuksien varmistajana.

■ Palveluiden ja maataloustuotteiden kaupan esteitä pyritään purkamaan. Investointeihin rohkaitaan.

■ Ministerit kokoontuvat keskustelemaan energiyhteistyöstä, ja-kelun varmistamisesta ja energian säästöstä.

■ Siirtolaisuudesta, sekä laillisesta että laittomasta, järjestetään ministerikokous.

■ Komissio luo Välimeren alueen yliopisto-opiskelijoille stipendijärjestelmän.

■ Naisten aseman parantaminen aloitetaan Istanbulissa tänä vuonna hyväksytyt toimintasuunnitelman mukaisesti.

Tampereella heräsi toivo ratkaisusta Lähi-itään

EU-kokous: Israel ja palestiinalaiset vakuuttivat sovinnonhaluaan

Å Ilkka Timonen

EU:n Välimerikokouksen ensimmäisenä päivänä maanantaina Tampereella oltiin harvinaisen toiveikkaita kokouksen pääaiheen, Lähi-idän tulenaran tilanteen suhteen. Israel oli edellisenä päivänä hyväksynyt palestiinalaisten yksipuolisen tulitaukojulistuksen.

– Pääministeri Ehud Olmert on valmis tapaamaan palestiinalaisten presidentin vaikka tänään, mikäli ennakkoehdot toteutuvat, sanoi Israelin ulkoministeri Tzipi Livni Tampere-tiedotustilaisuudessa.

Israel on ilmoittanut olevansa valmis vapauttamaan monta kauan sen vankiloissa istunutta palestiinalaisvankia, mikäli se saa vihdoin takaisin Hamas-järjestön kesällä vangitseman Israelin sotilain.

Tzipi Livni mukaan palestiinalaisten ja Israelin välisessä konfliktissa on nyt kyse mallittisten voimien ja äärikköiden välisestä kädenväänöstä.

Hänen mukaansa sekä Israelin että palestiinalaisten mallittisilla voimilla on tavoitteena alueelle kahden valtion rauhanomainen rinnakkaisolo.

Hamasin julkilausuttuna tavoitteena on Israelin valtion hävittäminen.

Palestiinalaisten Shaath toiveikas

Alkuvuodesta palestiinalaisten vaalit voitannut Hamas-liike on EU:n terroristilistalla, joten se ei ole voinut lähettää edustajaansa kokoukseen.

Tampereella heidän edustajanaan on palestiinalaishallinnon entinen ulkoministeri **Nabil Shaath**.

Myös hän on tällä hetkellä erityisen toiveikas.

Tulitauolle on olemassa erittäin laaja molemminpuolinen kannatus. Halutaan, että Israel päättää salamurhat, hyökkäykset ja miehityksen, halutaan, että palestiinalaiset lopettavat rakettien ampumisen ja muun väkivallan, sanoo Shaath *Aamulehden* haastattelussa.

Hän toivoo tilanteen nyt vakiintuvan ja johtavan vankien vaihtoon sekä palestiinalaisalueiden saarron lopettamiseen.

– Vanki on Hamasin käsissä, Abu Mazen (presidentti **Mahmud Abbas**) ja koko palestiinalaishallinto tekevät yhteistyötä vapauttamisen nopeuttamiseksi, hän sanoo.

Shaath ei uskalla vielä arvioida, kuinka nopeasti vapautuminen on mahdollista.

EU valmis auttamaan

Palestiinalaiset ovat vääntäneet jo viikkokausia kättä niin sanotun yhtenäisyyden hallituksen muodostamisesta.

– Parlamentti on Hamasin hallussa, presidentti on Fatahista, kyseessä on tavallaan monipuoluehallituksen muodostaminen, joten se vie aikaa, hän sanoo.

Ulkoministeri **Erkki Tuomioja** mukaan Tampereen kokous on ainutlaatuinen tilaisuus Lähi-idän konfliktin osapuolille saada tulitauon jälkeen alulle keskustelut myös poliittisesta kehityksestä.

– EU on valmis auttamaan tässä prosessissa, hän sanoo.

EU:n Barcelona-prosessi on siitä harvinaisen konferenssien sarja, että siinä Israel ja arabimaat istuvat samassa kokouksessa.

Toisessa tiedotustilaisuudessa paikalla olleet arabimaiden edustajat eivät kuitenkaan olleet

tavanneet kahden kesken Israelin ulkoministeriä.

– Meidän piti tavata, mutta ilta-illan kokous venyi niin, että tapaaminen peruuntui, valittiin Egyptin ulkoministeri **Ahmed Abdoul Gheit** ja moitti ne isäntiä.

EU:n ulkopoliittinen edustaja **Javier Solana** puolestaan muistutti myös Israelin velvollisuuksista.

– Israelin on sitouduttava parantamaan palestiinalaisten oloja Gazassa ja Länsirannalla. Olen ollut siellä, tilanne on katastrofaalinen.

Israel esitti neuvotteluja ja vankienvaihtoa

STT, REUTERS, AP, AFP, DPA – SDE BOKER, JERUSALEM Israel on pääministeri **Ehud Olmertin** mukaan valmis luopumaan monista osista Jordanjoen länsirantaa vastineeksi todellisesta rauhasta, jonka turvin palestiinalaiset voisivat muodostaa itsenäisen valtion. Hän lupasi myös Israelin vapauttavan lukuisia palestiinalaisvankia, jos palestiinalaisten viime kesänä vangitsema israelilaissotilas vapautetaan. Myös pitkään vankusrangaistukseen tuomittuja voitaisiin vapauttaa.

– Ojennan käteni palestiinalaisnaapureillemme, ja toivon, ettei siitä torjunta, Olmert sanoi maanantaina tärkeäksi luonnehditussa puheessaan.

Israel vapauttaisi myös jäädytettyjä palestiinalaishallinnolle tarjottuja vankia ja löysentäisi rajatarjoustuksia, jos hyökkäykset Israelia vastaan loppuvat.

Rauhanneuvottelujen Israel olisi Olmertin mukaan valmis palaamaan sitten kun palestiinalaiset saavat muodostettua mallittaisen hallituksen.

Syyria valmis auttamaan Yhdysvaltoja Irakissa

Å Ilkka Timonen

Syyrian ulkoministeri **Walid al-Moualem** sanoo Syyrian olevan valmis auttamaan Yhdysvaltoja Irakin tilanteen vakauttamisessa.

– Jos Yhdysvallat tarvitsee siinä Syyrian apua, olemme siihen valmiit, hän sanoo *Aamulehden* haastattelussa Tampereella maanantaina.

– Mutta heidän on ensin pyydettävä sitä, hän sanoo.

Yhdysvalloissa on viime aikoina alettu harkita Syyrian ja Iranin avun pyytämistä Irakin tilanteen rauhoittamiseksi.

Irakin konfliktin ratkaisemisen vaatii Syyrian mukaan Yhdysvaltain joukkojen vetämistä Irakista. Ei kuitenkaan heti, vaan tarkkaan sovittu aikataulun puitteissa.

– Irakin armeijaa ja turvallisuutta on rakennettava samassa suhteessa kun Yhdysvallat asteittain vetäytyy, al-Moualem kertoo.

Emmi Ebbøyen

Moraalista apua. Syyrian ulkoministeri **Walid al-Moualem** kiistää Syyrian avustavan Etelä-Libanonin Hizbollah-liikettä muuten kuin moraalisesti.

”Emme sekaannu Libanonin asioihin”

Syyria itse on vetänyt joukkonsa Libanonista, mutta sillä sanotaan olevan vielä paljon vaikutusvaltaa maan asioihin. Viime viikolla Syyrian-vastainen hahmo, ministeri **Pierre**

Gemayel murhattiin siellä.

– Sen teki osapuoli, joka hyötyi tästä rikoksesta, al-Moualem sanoo arvoituksellisesti.

Ministerin mukaan iso osa libanonilaisista kannattaa hyvien suhteiden pitämistä Syyriaan.

– Me emme sekaannu Libanonin sisäisiin asioihin kuten amerikkalaiset ja ranskalaiset tekevät, hän väittää.

Miten Syyria auttaa Hizbollah-liikettä?

– Autamme heitä vain moraalisesti, hän vakuuttaa.

Syyriaa on syytetty siitä, että se toimittaa aseita Israelia vastaan kesällä sodan käyneille hizbollah-taistelijoille.

Israelin ulkoministeriä al-Moualem ei aio tavata kahden kesken Tampereella.

– Israel miehittää yhä Syyrian maaperää, Golanin kukuloita. Ennen kuin ne luovutetaan takaisin, tapaaminen ei ole mahdollista.

Muistuttaja. EU:n ulkopoliittinen edustaja Javier Solana muistutti, että Israelin on sitouduttava parantamaan palestiinalaisten oloja. Solana on Euromed-kokouksen seurattu vieras. Maanantaina illalla lehdistö piiritti hänet Tampereen Raatihuoneen edustalla.

Arni Gläugger – Aamulehti

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.